І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 129. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ЛИПНЯ 1958 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 9, 1958 No. 129. VOL. LXV.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО АЛЯСКУ

ПРОСИТЬ КОНҐРЕС ПРО УХВАЛЕННЯ ЗАКОНУ ПРО ГАВАЇ; 8-го ЛИПНЯ ПРЕЗИДЕНТ ВИЇХАВ НА ТРИДЕННУ ВІЗИТУ ДО КАНАДИ

Вашинґтон. — 7-го липня президент Айзенгавер підписав закон про надання прав стейту Алясці, яка стає 49-м стейтом Унії. Цим підписом докінчилася 42-річна боротьба тієї території за те, щоб стати стейтом ЗДА. Та населення Аляски має ще народним референдумом заявитися за тим, чи хоче, щоб його територія була стейтом ЗДА. Гадають, що це буде затверджене більшістю 10-х до 1-го. Губернатор Аляски Майк Степовіч визначив народне голосування на 26 серпня ц. р. Тепер залишиться ще одна територія, яка чекає на право стати 50-им стейтом цієї країни. До столиці прибула велика делеґація з Гаваїв, очолена губернатором Гаваїв Вільямом Френсісом Квінном, яка має „стукати до дверей Конґресу", щоб ще на цій сесії надав Гаваям права стейту. Президент Айзенгавер вже кілька разів заявлявся за те, щоб Конґрес ухвалив на цій сесії законопроєкт про Гаваї. Та в конґресових колах сумніваються, чи вдасться це зробити ще цього року. Законопроєкт про Гаваї вже три рази був ухвалений в Палаті Репрезентантів, але за кожним разом натрапляв на труднощі в Сенаті. Президент повторив, що в своїм зверненні до Конґресу він просив про законопроєкт в справі Аляски й Гаваїв, бо думає, що і Гаваї мають повні кваліфікації на те, щоб стати стейтом цієї країни. — 8-го липня президент Айзенгавер разом із державним секретарем Джаном Фостером Доллесом відлетів до Канади, де в Оттаві буде впродовж трьох днів на державній візиті в канадійського прем'єра Джана Діфенбейкера. Перед від'їздом Президент конферував із Доллесом про способи, якби то поліпшити ту політично-економічну „ерозію", яка від якогось часу погіршує відносини між двома сусідніми країнами Канадою і ЗДА. Після конференції Президента з Доллесом повідомлено пресу про те, що вони обидва готові конферувати з канадійськими провідниками про створення окремої корпорації, яка складалася б із канадійців і американців і яка реґулювала б надвишки пшениці в обох країнах. Ціллю цієї візити є поліпшити відносини між Оттавою і Вашинґтоном, але Президент не має готового пляну на те, щоб заіснували щиріші економічні відносини між обома державами. Гадають, що на цій конференції вирішать те, щоб зорганізувати окремі комісії, які подрібно вирішували б господарські проблеми, які впродовж кількох попередніх років охолодили приязні взаємини між цими згідливими і тепер сусідами.

Айзенгавер просить Конґрес ухвалити закон про пашпортові обмеження

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 7-го липня звернувся з окремим зверненням до провідників обох палат Конґресу, щоб Конґрес ще на цій сесії ухвалив законопроєкт про пашпортові обмеження для тих осіб, які є нельояльні до уряду ЗДА і до цієї країни. Справа в тому, що недавно Найвищий Суд ЗДА видав зарядження, що згідно з конституцією державний секретар не має права не видавати пашпортів на виїзд за кордон тим особам, про які є відомо, що вони є членами Комуністичної партії, або є її прихильниками. У своєму зверненні до Конґресу Президент заявляє, що конче є потрібний закон, який дозволяв би не видавати пашпортів комуністам, бо „цього вимагає справа нашої безпеки" і це є „основною вимогою для того, щоб можна було організовано і з успіхом" вести нашу закордонну політику. Президент підкреслює, що це є пильна справа, бо „кожний день, який минає без цього закона, виставляє нас на велику небезпеку." Президент висловив надію, що Конґрес ухвалить запропонований урядом законопроєкт ще на цій сесії Конґресу.

Уряд Здоров'я ЗДА — про більшу смертність серед курців

Вашинґтон. — Уряд Публічного Здоров'я ЗДА ствердив на основі студій 200,000 ветеранів, що випадки смерти є на 32 відсотки частіші між курця і між колишніми курцями, як між тими, які взагалі не курили. Цей звіт в деталях представляється так: Обсервації переводили впродовж 30 місяців. Між особами, які курять цигарки, смертні випадки є на 58 відсотків частіші, як між некурцями. Більший відсоток смертности є між тими, які викурюють більшу скількість цигарок. Випадки смерти між курцями люльок і сигар є тільки трохи частіші, як між некурцями, при чому стверджується, що рідко зустрічалося сильних курців сигар і люльки. Тільки принагідне курення не є шкідливе для здоров'я, але мало таких принагідних курців. Курці вмирали на недуги пістряка легенів, недуги серця, боляка шлунка та недуги печінки. Уряд Публічного Здоров'я стверджує, що цей звіт „в загальному підтримує давніше твердження про те, що таки існує зв'язок між вчаснішою смертю і куренням тютюну". Голова Дослідного Комітету при Тютюневій Індустрії Т. В. Чарнетт заявив, що цей звіт не дає жадних нових даних, тільки повторяє давніший звіт Американського Товариства для Поборювання Пістряка про статистичний зв'язок між куренням і частішою смертністю курців, але не подає доказів, що курення спричиняє більшу смертність між курцями.

Сенат стверджує національну дискримінацію в Україні

Вашинґтон. — Сенатська Підкомісія Внутрішньої Безпеки звернулася до Конґресової Бібліотеки, щоб вона підготовила працю про національне питання в СССР. Виготовлена 72-сторінкова праця стверджує, що в Совєтському Союзі є великі розходження між паперовою конституцією, яка нібито надає всім так званим національним меншинам рівні права з російським народом, і дійсним станом, це значить практичним здійсненням цієї конституції. В цій студії стверджується, що „совєтська національна політика була жорстока і часто нелюдська, як це показує 40-річна історія поневолення неросійських національних меншин". В книжці пишеться про те, що „народовбивство, масова дискримінація і надуживання влади були і надалі є головним інструментом совєтського уряду в здійснюванні своєї національної політики". Автори цієї праці пригадують, що помиляються ті, які часто твердять, що СССР — це країна росіян, бо в дійсності ту країну замешкують більше, як 200 етнічних груп, які розмовляють 125 мовами і визнають 40 релігій. „Штучний і примусовий голод, масові депортації і екзекуції та інші акти терору проти українців, мусульман, жидів і інших", — знайшли виявлення в цій книжці, — подає „Ню Йорк Таймс" у кореспонденції з Вашинґтону.

Сенатські комісії працюють над законопроєктами про торгівлю і допомогу закордонові

Вашинґтон. — У вівторок 8-го липня сенатські Комісії почнуть працю над двома важливими законопроєктами, які вже ухвалила Палата Репрезентантів. І так Сенатська Фінансова Комісія має розглянути законопроєкт про взаємну торговельну умову з закордоном. Палата Репрезентантів 10-го червня прийняла цей законопроєкт майже в такій редакції, яку предложив був уряд, це значить, продовжила цей договір на дальших 5 років і дозволила Президентові впродовж цих 5 років кожного разу зменшувати митні тарифи на 5 відсотків. Дехто гадає, що Сенат може змінити цей законопроєкт в тому напрямку, щоб Конґрес міг звичайною більшістю уневажнювати зменшення мита, коли вважатиме, що Президентове зарядження було б шкідливе для домашнього промислу. Сенатська Комісія Видатків має вирішити, скільки ЗДА мають видати на допомогу закордонові в новому фінансовому році.

Кворлс про тактику ЗДА в малих війнах

Вашинґтон. — Заступник секретаря оборони Доналд А. Кворлс, промовляючи на закритих зборах 270 військових і цивільних провідників в школі корпусу морської піхоти в Квантіко, Вірджінія, заявив, що найкращою тактикою ЗДА в так званих малих війнах було б те, щоб всі американські союзники мали такі збройні сили, які дозволили б їм самим відбивати всякі малі атаки. Таке становище Кворлса мало б бути відповіддю на критику тих, які твердять, що ЗДА зменшили свої наземні війська і тому не могли б допомогти своїм союзникам вести малі війни, коли б комуністичні аґресори їх десь розпочали. ЗДА розбудовують атомову й водневу зброю, зменшуючи стан наземної армії та число транспортових літаків, якими можна б було перевозити піхоту на терен малої аґресії. ЗДА повинні допомогти своїм союзникам розбудувати мільйонові наземні армії, які не допускали б ворога до аґресії, або які могли б негайно відбивати аґресію ворога. Але інші високі старшини ЗДА думають, що ця країна повинна мати потрібну кількість транспортового летунства, яке могло б в потребі перевести наземні війська туди, де комуністи спричиняли б напад.

Іван Винник очолює Комітет Об'єднаних Українських Організацій в Ню Йорку

Ню Йорк. — 14-го червня відбулися тут річні загальні збори Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій, що є рівночасно Відділом Українського Конґресового Комітету. На цих зборах була обрана нова управа Комітету, яка з черги відбула своє засідання 27-го червня і на цих нарадах уконституувалася так: Іван Винник — голова; Катерина Пелешок, Іван Базарко, Володимир Базилевський, Ярослав Гриневич, Павло Дорожинський і Гнат Марчак — містоголови, при чому виконують ще функції відповідних референтів; Василь Захарчук і Іванна Бенцаль — секретарі, Роман Крупка — скарбник, Степан Чума — референт молоді, Лев Пришляк — організаційний референт, Олександер Соколишин — імпрезовий референт, Григорій Яремчук — суспільна опіка, Тиміш Шевчук — господарський референт, Володимир Стек — референт зв'язків та Григорій Бакуменко — член Управи. Контрольна Комісія: Василь Вишиваний — голова, Петро Содоль-Зілинський — містоголова, Пантелеймон Шуган — секретар, Мартин Малетич і Стефанія Ганущак — члени. На найближчий по-вакаційний сезон Комітет підготовляє дві великі імпрези: протестаційну маніфестацію з нагоди 25-річчя зорганізованого Москвою голоду на Україні та маніфестацію з нагоди 40-річчя Листопадового Зриву у Львові і Західній Україні.

ОДНИХ ЗВІЛЬНЕНО, А ЦИХ ТРИМАЮТЬ ДАЛІ

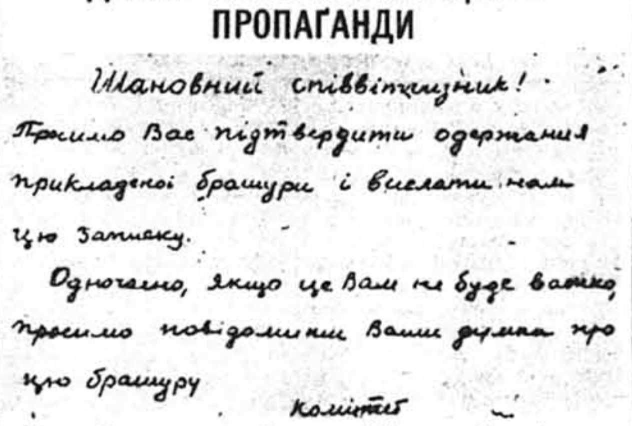

Не зважаючи на те, що совєтський уряд погодився звільнити дев'ятьох американських летунів затриманих дня 27 червня ц. р., східньо-німецькі комуністи відмовляються далі звільнити залогу американського гелікоптера, затриманого ще 7-го липня ц. р. На фото: шість з-поміж дев'яти американських вояків, задержуваних протизаконно у Східній Німеччині. Відфотографовані вони під час „показової" пресової конференції, влаштованої комуністами у Дрездені.

Держави Баґдадського Пакту підтримують уряд Шамуна в Ливані

Бейрут. — Чотири мусульманські держави, члени Баґдадського Пакту, висловилися за підтримкою для теперішнього ливанського президента Камілля Шамуна і для його боротьби з намаганнями ливанських повстанців довести до резиґнації його уряду. Це своє становище з'ясували представники урядів Ірану, Іраку, Пакістану і Туреччини в листі до ливанського амбасадора в Туреччині. Реченець президентської каденції Шамуна минає дня 23 вересня ц. р. й одним із головних домагань груп спротиву в Ливані є справа його негайного уступлення. Якими способами мали б згадані держави допомогти Шамунові вдержатися при владі, покищо не виявлено, але в політичних колах думають, що і Туреччина й Ірак виступлять активно проти всіх спроб Сирії довести до державного перевороту і до захоплення впливів у Ливані. Вирішено підтримати Шамуна на окремій конференції мусульманських держав Баґдадського Пакту. Такі засідання відбувають вони, почавши від 1956 року, конкретніше від Суеської кризи. Наради в справі Ливану відбулися в Істанбулі. З турецького боку в них узяв участь турецький президент Баяр, прем'єр Мендерес і міністер закордонних справ Русту Зорлю. Ірак був репрезентований наслідником трону Абуделем Іллагом і прем'єром Нурі ас-Сайдом. В днях 14 і 15 липня ц. р. представники Ірану, Іраку, Пакістану і Туреччини відбудуть свої наради в справі загальних проблем Серед. Сходу.

ДІРЯВІ СІТІ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ

Шановний співвітчизник!
Просимо Вас підтвердити одержання прикладеної брошури і вислати нам цю записку.
Одночасно, якщо це Вам не буде важко, просимо повідомити Ваши думки про цю брошуру
Комітет

Серед багатьох людей у вільному світі, навіть поінформованих і зорієнтованих в большевицькій практиці і методах, існує переконання, що большевики є „майстрами" в пропаґанді. Таке переконання може бути настільки оправдане, що большевицькій пропаґанді щастить ловити в свої сіті різних людей, але це ще не означає, що большевицька пропаґанда справді є майстерна, чи, можливо, свідчить вона радше про наївність і глупість людей, які на неї ловляться. На цю другу можливість вказувала б розіслана в останніх днях відомим берлінським міхайловським „Комітетом за поворот на батьківщину" брошура Юрія Смолича п. з. „З народом чи проти народу", ціллю якої мало б бути, очевидно, переконати українських еміґрантів у вільному світі, щоб вони верталися на совєтську „родіну". Ця нова большевицька пропаґандивна сітка така дірява, що просто збуджує підозріння, чи була її свідомою ціллю не є доказувати еміґрантам большевицьку глупоту і тим, евентуально, заохочувати їх до повороту. Починається вже від долученого до тієї брошури, висиланої совєтською аґентурою через західньо-німецьку пошту з Ганноверу, супровідного листа, фотокопія якого подана вгорі. Уважний читач сам завважить, скільки русизмів є у тому короткому листі: „Шановний співвітчизник! Просимо Вас підтвердити одержанИя приклаДено! брАшури і вислати нам цю записку. Одночасно, якщо це Вам не буде важко, просимо повідомити ВашИ думки про цю брошуру. КомИтет". Очевидно, що вже така „народна мова" в супровідному листі відразу ставить у відповідне світло і брошуру „З народом чи проти народу" і вияснює хто є проти українського народу і без прочитання брошури, насиченої такою кількістю примітивної, пропаґандивної брехні, хоч і поданої в літературній формі, що вона могла б навіть самому большевикові, ознайомленому з історичними фактами, відкрити очі на те, яким смертельним ворогом українського народу є Москва та її вислужники. До змісту тієї брошури у свій час повернемось. Але до речі буде вже тепер згадати, що базована вона на розголошеному насамперед на Заході рукописі Винниченкового „Заповіту борцям за визволення", що його мали в своїх руках так звані федералісти з-під стягу Гулая, Богатирчука та Дикого і два уривки з якого надрукував насамперед піддержуваний деякими приватними колами в Америці федералістичний „Східняк" в чч. за 11 і 19 липня 1952 р. Факт, що тепер той „Заповіт" опинився в руках емведівського комітету Міхайлова насуває всілякі здогади і ще більше продірявлює сіті явної і скритої большевицької пропаґанди.

МОСКВА ЗВІЛЬНИЛА ДЕВ'ЯТЬОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ

Москва. — Совєтський уряд подав до відома, що в понеділок, дня 7 липня ц. р. звільнено дев'ятьох американських летунів, придержуваних на протязі десяти днів після того, як Совєти примусили їх приземлитися з літаком їхнім, неозброєним на території Совєтського Союзу (в підсовєтській Вірменії). Повідомляючи про це, ТАСС сповістив, що американських летунів — шістьох офіцерів і трьох вояків передано під охорону представників американських збройних сил в місті Астара на ірансько - совєтському пограниччі. В журналістичних колах у Москві здогадуються, що звільнені летуни переїдуть з Ірану до Західньої Німеччини і звідти правдоподібно до З'єдинених Держав Америки. В повідомленні ТАСС-а повторений знову закид, що американські летуни, перелітаючи над совєтською територією, порушили совєтську суверенність. Летунів передано в понеділок о год. 12.50 московського часу. Всі вони почуваються добре. Амерканський літак, що його залогу творили затримані летуни, неозброєна машина типу ДС-6, летів дня 27 червня ц. р. із Західньої Німеччини до Карачі в Пакістані і збився із свого шляху понад совєтсько - турецьким кордоном поблизу Еривану, столиці Вірменської ССР. Совєтські нищильники примусили залогу літака приземлитися на совєтській території. Після приземлення американський літак з невідомої причини згорів. Представники ЗДА не могли бачити ані переслухати задержаних летунів під час їх примусового перебування на території СССР. Справа з цим інцидентом була б покищо замкнена, хіба, що зізнання звільнених летунів виявлять нові важливі дані щодо їх задержання і спалення їхнього літака. З Астари летунів відвезено автом і потому літаком до столиці Ірану Тегерану, звідки після короткого відпочинку вони відлетіли до Вісбадену у Західній Німеччині, де їх переслухають представники европейського командування летунських збройних сил ЗДА. Журналістам не дозволено відбути розмову із звільненими летунами.

Де Ґоль кайменував Сустеля міністром інформації

Париж. — Ген. Шарль де Ґоль, французький прем'єр, наайменував міністром інформації у своєму уряді Жака Сустеля, одного із провідників свого політичного руху і, як подають поінформовані кола, одного із перших ініціяторів „перевороту" в Альжирі, започаткованого дня 13 травня ц.р. Сустель займе місце дотеперішнього міністра інформації, що ним був Андре Мальро, видатний французький письменник. Сам Мальро залишиться в складі французького уряду для студій проблем зв'язаних з вихованням молоді, науковими дослідами і культурною діяльністю. Своїми проголошеннями на становищі міністра інформаці Мальро викликав багато обурення серед французьких поселенців в Альжирі і зустрівся із закидами, що він не поділяє беззастережно політики повної інтеґрації Альжиру із Францією. Новонайменований міністер інформації Жак Сустель був колись генеральним губернатором Альжиру і в критичні дні після 13 травня ц.р. він, вирвавшися з-під нагляду французької поліції, втік літаком до Альжиру, де став політичним дорадником тамошнього „руху спротиву". Загроза цивільної війни, викликана втечею Сустеля до Альжиру і його перебування там була однією із головних причин резиґнації прем'єра П'єра Пфлімлена і призначення прем'єром Франції ген. Шарля де Ґоля в дні 1 червня ц. р. Сустель є одним із найзавзятіших прихильників „тісного зв'язку" Альжиру з Францією й організатором політичного руху для здійснення цієї інтеґрації. Він був теж спричинником упадку Моріса Бурже-Манурі і Фелікса Ґаярда.

Москва запротестувала перед ОН проти антисовєтських демонстрацій у Ню Йорку

Лондон. — Московське радіо подало до відома, що совєтський уряд запротестував перед Об'єднаними Націями з приводу демонстрацій, що відбулися в Ню Йорку проти совєтської делеґації до ОН. Листа з протестом передав у четвер мин. тижня совєтський делеґат до ОН Аркадій Соболєв на руки генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда. У протесті стверджується, що антисовєтські демонстрації були зорганізовані з метою перешкодити совєтській діяльності в ОН. Водночас із переданням протесту до ОН совєтський уряд передав амбасадорові З'єдинених Держав Америки Лівелинові Е. Томпсонові окрему ноту з протестом проти того, що американський уряд не запобіг уже вдруге демонстрації мадярських втікачів перед резиденцією совєтської делеґації в ОН. У совєтському протесті до ОН стверджується, що повторення демонстрацій проти совєтської делеґації до ОН унеможливилило б Совєтам брати участь у працях ОН і що американський уряд не зробив ніяких запобіжних заходів проти демонстрацій і для охорони совєтської делеґації. Як звичайно, совєтський протест не відповідає правді, бо під час останньої антисовєтської демонстрації мадярів 22-го червня і в намаганні американської поліції охоронити совєтську резиденцію в Ню Йорку було поранених сім американськирх поліцаїв.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній президент Гаррі С. Труман** відзначав „День Незалежности", вертаючись з Европи на американському кораблі „Індепенденс". Для 1,500 туристів він виголосив промову, в якій говорив про вплив американської декларації незалежности на інші держави в світі.

● **У День Американської Незалежности**, який є також Днем Незалежности Філіппін, президент Айзенгавер вислав звернення, в якому іменем американського народу вітає філіппінський народ і уряд.

● **4-го липня** холодна морська течія несподівано спричинила обниження температури в прибережній смузі Ню Йорку до 62-ох ступнів. Температура повітря в той день була понад 80 ступнів.

● **У 1909 році Корнелія Ківіт в Пасейку, Н. Дж.**, зробила великий американський прапор (7 на 10 стіп) і помилково примістила на ньому 49 зірок, розмістивши їх в сімох рядах. 4-го липня її син, емиритований офіцер пожежної сторожі Джекоб Ківіт вивісив цей прапор, і цим разом число зірок на ньому відповідало дійсності, бо ЗДА мають уже 49-ий стейт — Аляску.

● **Окружний Суд** судитиме 14-річну Керіл Енн Фюґейт, яка з своїм приятелем Чарлзом Старкветером, брала участь в кількох убивствах. Старкветер уже згинув на електричному кріслі. Найвищий Суд Небраски відкинув пропозицію оборонця цієї нелітньої злочинниці, щоб її судив суд для малолітніх. Окружний Суд може засудити її до кари смерти або до досмертного ув'язнення, а Суд для Малолітніх може визначити кару до 21-го року життя, до стану повнолітности.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Під час Конвенції Наукових Товариств Канади**, що відбулися в Університеті Алберти (Едмонтон) президентом Канадійської Лінґвістичної Асоціяції та Канадійської Асоціяції Славістів обрано проф. Я. Рудницького з Університету Манітоби. Віце - президентом Канадійської Асоціяції Славістів обраний д-р О. Старчук з Університету Алберти. Найближчі конвенції Наукових Товариств Канади відбудуться в 1959 році в Університеті Саскачевану в Саскатуні.

● **З нагоди сторіччя канадійської провінції Британська Колумбія**, Відділ Комітету Українців Канади у Ванкувер (Британська Колумбія) створив спеціяльний український Комітет Сторіччя Британської Колумбії, який відзначив ці роковини Шевченківським Святом в березні ц. р., й Українським Національним тижнем в днях 29-го червня до 6-го липня ц. р. В неділю, дня 7 вересня відбудеться Український День для відзначення прибуття перших українських поселенців до Канади.

● **Іван Мінько**, член Українського Клюбу у Вілмінґтоні, Нова Зеляндія, згинув трагічно дня 2 червня у Гейворде Кемп в Новій Зеляндії. Покійний прожив 35 років і належав до молодої ґенерації, що брала участь у визвольних змаганнях під час Другої світової війни. Похорони відбулися дня 25 червня ц. р.

● **Під час пожежі** в римо-католицькій школі ім. св. Павла в Лейк Джогенна (Міннеаполіс, Мінн.) були важко попарені на всьому тілі два прибиральники — українець з Буковини Козьма Мазурик, колишній УС-Стрілець та білорус Іван Липський. Важко попалених врятувано і перевезено до шпиталю Анкер, де вони обидва лежать у критичному стані, без відповідної посторонньої опіки, бо не мають ніякої ближчої родини.

У СВІТІ

● **У серпні цього року почне виходити в Празі** (Чехословаччина) орган світових комуністичних партій п. н. „Проблеми миру і соціялізму". Цей місячник виходитиме російською, китайською, корейською, чеською, англійською, французькою, німецькою, польською, мадярською, румунською, болгарською, еспанською й італійськими мовами. Комінформівський журнал „За тривалий мир, за народну демократію" припинено в 1956-му році.

● **У провінції Квантунг** (Червоний Китай) засуджено на смерть сімох шпигунів, висланих буцімто китайськими націоналістами. Як повідомляє Пейпінґ, вони мали переводити саботажі, вбивства і нищення залізничих мостів.

● **У в'язниці в Ульмі** (Західня Німеччина) покінчив самогубством німецький детектив Артур Генат, обвинувачений в убивстві 5,502 жидів у Литві під час німецької окупації тієї країни. Він позбавив себе життя з допомогою отрути.

● **Звільнений недавно із в'язниці в Шангаї** 64-літній римо-католицький священик Джозеф Патрик МекКирмак заявив, що комуністичний режим в Китаї тероризує все населення з допомогою широко розбудованої збройної сили. Він був засуджений на 5 років за „збирання політичних та економічних інформацій для імперіялістів" і відбував свою кару в чотирьох різних місцевостях.

● **На 7-му світовому конгресі для дослідження рака**, що почнеться найближчого тижня в Лондоні (Англія) візьме участь понад 2,000 спеціялістів, між ними 50 із Совєтського Союзу.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3. N. J.

„РЕВІЗІОНІЗМ" В СССР

Десятки, а то й сотки статтей та реплік написано останніми місяцями в совєтській і світовій комуністичній пресі на тему найголовнішої, як підкреслюється в цих статтях, загрози для світового комунізму — ревізіонізму. Вже сьогодні можна було б укладати на підставі цих статтей довгі реєстри злочинів, помилок і ухилів, що їх комуністичні ретрогради підтягають під дефініцію ревізіонізму. Але вже саме на підставі цих реєстрів можна встановити без ніякого сумніву, що всі ці злочини, помилки й ухили в основному зводяться до одної головної небезпеки — до „буржуазного націоналізму".

Характеристичним прикладом такого розуміння ревізіонізму може бути стаття підсовєтського „кандидата філософічних наук", значить кандидата на комуністичного ідеолога і пропагандиста Е. Симоняна, надрукована п. н. „Реакційна суть ревізіонізму" в київській „Радянській Україні" з 17 квітня ц. р., із підкресленими в підзаголовках лозунгами— „Ревізіонізм — головна небезпека в сучасних умовах" та „Розгром ревізіонізму — найперше завдання справжніх борців за комунізм". Головні думки цієї статті зводяться до тверджень, що ревізіоністи „пропагують ідеї націонал-комунізму . . . і ведуть лінію примирення з буржуазним націоналізмом", що „під балачки про специфічні національні шляхи боротьби за соціялізм на ділі вони відкидають марксистсько-ленінське вчення", і що „ревізіоністи намагаються підмінити інтернаціоналізм буржуазним націоналізмом". Одним словом, ревізіонізм — це найпростіша дорога до „буржуазного націоналізму".

Це не тільки так в теоретичних статтях комуністичних ідеологів і газетярів. Московські самодержці й керівники комуністичної партії та міжнародного комуністичного руху підтягають під поняття ревізіонізму кожну найменшу спробу до незалежности, кожне намагання вирватися з-під залежности централі світового комунізму — Москви, кожну спробу самостійного думання чи виходу на „специфічні національні шляхи боротьби за соціялізм".

Якою серйозною небезпекою для себе вважає Москва „ревізіонізм", доказують події останнього часу. За „ревізіоністські" тенденції, висловлені у програмі діяльности, прийнятій останнім з'їздом Ліґи комуністів Югославії, Москва повела широченну антиюгославську кампанію, вимігши „дипломатичним тиском" і мілітарними погрозами засудження цих тенденцій і від червоного Китаю і від гомулківської Польщі. Щоб відстрашити евентуальних наслідувачів мадярської революції 1956 року, Москва зліквідувала фізично мадярського комуніст. прем'єра Імре Надя, підкреслюючи в зредаґованому московськими експертами і кепсько перекладеному на мадярську мову комунікаті про виконання вироку над Надем і його колеґами, як головний їх злочин, їхній ревізіонізм, яким то терміном визначено в цьому ж комунікаті намагання Надя звільнити Мадярщину з-під комуністичного режиму чи насправді з-під московської залежности. Таким чином, „найвищим виміром" уже не „соціяльного захисту", але захисту Москви й комунізму від „ревізіонізму встановлено знову ж, як і за сталінських років, кару смерти. У зв'язку з цим до речі буде пригадати тут цікаву подробицю, що в органі совєтської армії „Красная Звезда" (з 22 квітня ц. р.) затавровано, як ревізіоніста, і усунено з армії маршала Жукова за . . . намагання встановити в армії порядок, чужий для соціялістичної держави. Те, що Хрущов досі не відважився назвати ревізіоністами Маленкова, Молотова, Кагановича і Шепілова, доказувало б, що він прямує консеквентно до ліквідації (навіть фізичної) Жукова, як свого найзагрозливішого конкурента.

Поява вищезгаданої статті Е. Симоняна в офіційному органі центрального комітету Комуністичної партії України, скваплиі передруки статтей про загрозу ревізіонізму із „Правди" й „Ізвестій" в українській підсовєтській пресі, боротьба з „ревізіонізмом" в різних ділянках життя в підсовєтській Україні, особливо в літературній (викривання „ревізіоністських тенденцій" у статтях „Вітчизни" і проведена в половині квітня чистка в її редакційному складі) свідчать, що совєтські самодержці і їхні намісники в Україні затривожені все сильнішим поширенням вічно живих і незнищимих ідей української національної самобутности і незалежности. Є всі підстави думати, що екзекуція, переведена над Надем, і гостре засудження Тіта, що його два роки тому тепло вітали большевики в Україні, є погрозою, зміреною не тільки проти югославських чи польських комуністів, Гомулки чи Тіта, але також проти „ревізіоністів" у рядах самої ж таки компартії України.

МОРСЬКИЙ ШЛЯХ СВ. ЛАВРЕНТІЯ

Минулого тижня відбулося відкриття морського шляху на ріці св. Лаврентія, про який мріяли і за який змагалися ентузіясти цього 4-го узбережжя ЗДА довгі роки. І так у вівторок 1-го липня при допомозі експльозії висадили 30 тоннову греблю і тим способом створили нове штучне озеро 25 миль завдовжки і від одної до п'ятьох миль завширшки напроти місцевости Массена, Н. Й. Це озеро порушуватиме другу щодо величини гідроелектричну станцію в ЗДА. Воно творитиме і дуже важливе звено в морському шляху св. Лаврентія, яким плистимуть океанічні кораблі з Атлантику до міста Дюлут в Міннесоті.

2-го липня відкрито шлюзи ім. Айзенгавера і Снелл. В цих церемоніях брали участь високі представники уряду цієї країни і сусідньої Канади, бо морський шлях св. Лаврентія будували на спілку ці обидві заприязнені країни. Перші кораблі проїхали вже цією частиною цього нового водного шляху, і тим способом започаткували нову добу в водній комунікації в Зах. Півкулі. Кутер охорони узбережжя проїхав 3-го липня, а перший торговельний корабель 4-го липня. І хоч важкі океанічні кораблі зможуть пропливати вздовж цього шляху аж від 1-го квітня 1959 року, то вже тепер вважається за відкриту цю морську комунікаційну лінію, яка веде від прерій цього великого континенту аж до океану.

Бистринями ріки св. Лаврентія пропливали в своїх воєнних човнах ще перед приходом білих людей на цей континент індіянські племена. Це був воєнний шлях племени ірокезів, коли воно поборювало білих, які з теренів теперішніх стейтів Нової Англії і Ню Йорку поширювалися в напрямі теперішнього канадійсько - американського кордону. Вже в першій половині 18-го віку була перша спроба збудувати канал, яким могли б пропливати принаймні малі човни. В пізнішому часі ріка св. Лаврентія стала предметом зацікавлення більше в Канаді, а ЗДА нею менше цікавилися. Всі давніші греблі і шлюзи були власністю Канади, але тепер новий шлях є власністю обох країн, бо є збудований спільним коштом ЗДА і Канади.

Канада вже від давна плянувала зробити сплавною ріку св. Лаврентія та тим способом об'єднати водним шляхом центр американського континенту з океаном. Але американський Конґрес не погоджувався на те, бо проти того „четвертого узбережжя" були ті стейти, які мають порти на сході і півдні цієї країни, а також і численні залізничі лінії, які можуть багато потерпіти внаслідок того ,що товари з центрально-північних стейтів можна буде пересилати дешевшою водною комунікацією. Та кілька років тому канадійський уряд загрозив Вашинґтонові, що сам побудує водний шлях, і ЗДА залишаться збоку від того великого проєкту, здійснення якого зможе змінити економічні можливості великих частин двох країн ЗДА і Канади .

Що це таке той новий морський шлях?

Це спільне підприємство двох сильних держав, збудоване для двох цілей: продукції електричної енергії та перетворення ріки св. Лаврентія у водний шлях, яким могли б великі океанічні кораблі запливати аж до Міннесоти. Починаючи від вересня цього року, з електрики, випродукованої новими гідроелектрівнями, зможуть користати райони, починаючи від південного підніжжя гір Кеткскильських аж до північних кордонів провінції Онтеріо.

Цю велику електрівню будували спільно Заряд Електрівень Нюйоркського стейту і Онтерійська Комісія Гідроелектрівень, і вони то зможуть по рівній частині використовувати електричну енергію. Подвійна буде адміністрація нової морської лінії. Американський Конґрес визначив Корпорацію для Розвитку Морського Шляху, а Канада має Управу Морського Шляху св. Лаврентія. Побудова цього великого підприємства і його спільний заряд свідчать про те, що при добрій волі двох сусідів можлива є дійсна співпраця, оперта на вільній виміні думок, які демократичним способом вирівнюють всі різниці, що виникають під час такої складної будови, якою є оцей морський шлях.

Важко описати цю ґіґантну будову, бо багато з неї є сховане в воді, і тільки ті робітники, які працювали при ній, знають про велич праці, яку треба було виконати впродовж чотирьох років. Водний шлях перетинають 7 нових шлюзів на 800 стіп завдовжки і 80 стіп завширшки, які можуть перепускати кораблі з осідом 27 стіп; він має канали, якими можуть пропливати кораблі такої самої величини. Водний шлях має три великі греблі: гребля на острові Бернгардта, гребля Лонґ Солт і гребля Ірокезів. Той новий проєкт коштуватиме один більйон долярів, і він дасть 2,100,000 коней електричної енергії.

Та водний шлях має більше значення від того більйона долярів, бо його електрівні гратимуть велику ролю в економічному піднесенні цілого Онтеріо і північної частини нюйоркського стейту та стейту Вермонт.

Продукція електричної енергії з гідроелектрівні є на 25 відсотків дешевша, але врахувавши кошти трансмісії вона консументам коштуватиме на 10 відсотків менше як тепер коштує з приватних електрівень. Передбачають промисловий і економічний розвиток тих районів, що лежать близько ріки св. Лаврентія і в Канаді і ЗДА, а покищо не можна цього в долярах порахувати. Калькуляція складена так, що кошти і водного шляху і електрівень повинні повернутися впродовж 50-ох років.

Безпосереднім поштовхом до будови цього водного шляху було відкриття залізної руди в Лябрадорі. Дотеперішні запаси цієї руди на Середньому Заході, з яких користали сталеварні в Пенсилвенії, Огайо, Індіяні, Ню Йорку та Онтеріо, вже в найближчому часі можуть бути невистачальні.

Відкриття морського шляху на ріці св. Лаврентія — це нова сторінка не тільки в комунікації цього великого району, але і в його економічному розвиткові.

ЛОНДОН ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ

Лондон. — В житті народів бувають події, які називаємо історичними. Здобуття Бастилії в Парижі 1789 року було сиґналом до великої революції. Схоплення князя Анґієну на чужій території і розстріл його з наказу Наполеона І в 1805 році був теж історичною подією: цим актом Бонапарт показав себе мстивим і жорстоким тираном, що не вважає на закони і моральні приписи.

Маю враження, що замордування Імре Надя, прем'єра вільної Угорщини, і його товаришів стало теж історичною подією. Хоч безсудних убивств большевицька Москва має на своїй совісті великі мільйони, але останній акт Хрущова, виконаний у Будапешті, стався перед очима цілого світу. Коли в 1936-38 рр. Сталін, з допомогою Вишинського, учинив криваву розправу над своїми суперниками в партії — Зінов'євим, Бухаріним, Риковим та ін., то слідчим майстрам удалося зломити волю підсудних, і вони прилюдно „признавалися" й „каялися" в своїх злочинах супроти совєтської системи.

В випадку Надя, Малетера й інших навіть „щире признання до вини" не могло б переконати людей у вільному світі ,що вони діяли незаконно: коаліційний уряд Надя, створений у жовтні 1956 р., діяв на підставі рішення установ угорської „народної демократії". Цей уряд був визнаний Москвою. З урядом Імре Надя представники Москви вели переговори, як з леґальним урядом. Генерал Малетер, міністер війни, вів переговори з представниками совєтської армії про вивід совєтських дивізій із Угорщини. Ті, що судили тепер Надя й товаришів у Будапешті, в тім числі й Кадар, визнавали цей уряд. Тому, що правно позиція І. Надя на суді була дуже міцна, судили його потайки і засудили незаконно, навіть з погляду „совєтської законности".

Ці думки були висловлені на вічі, яке скликали три складові частини Партії праці в Лондоні, в Конвей Голл, 26 червня 1958 р. На вічі промовляли: Віктор Федер, секретар Британської Ради Професійних Спілок; Гюґ Гейтскелл, лідер Партії праці і Анна Кетлі, член уряду Імре Надя. Вона, коли відбувалась революція на Угорщині, виїхала закордон на міжнародну конференцію і не могла вернутися, бо тим часом совєтські дивізії задушили вільну Угорщину.

Член парляменту В. Педлі відкрив віче, але при перших його словах комуністичні крикуни зчинили галас, що заглушив промовця.

„Майте пошану до тих людей і не робіть непристойного танцю на могилах революціонерів!" — вигукнув до бешкетників Педлі. Але це не помогло. Тоді численні учасники віча мусіли самі втихомирювати крикунів, далі прийшла поліція і зробила порядок.

Г. Гейтскелл назвав виконання смертного вироку в Будапешті „судовим убивством", яке принесло нову ганьбу комуністам. Говорив він з глибоким зворушенням. Присутні на вічі зустріли Анну Кетлі овацією. Вона сказала, що вільний світ мусить запитати комуністичних диктаторів: чому вони протестують проти злочинів інших диктаторів, хоч самі виконують ті самі злочини.

Того самого дня протестаційне віче відбулося в Лондоні в Голборн Голлі, під проводом члена парляменту Аліси Бейкон.

П. А.

Петро Пуцило

ДО ПРОБЛЕМИ МОЛОДІ

З нагоди конкурсу „Тризуба"

Шикаґівська Щаднично-Позичкова Спілка „Тризуб" (Трайдент) рішила причинитися чимсь для добра української молоді в Америці. Трапилася добра нагода: Курси Українознавства на Союзівці, де Український Народний Союз рік-річно виховує нові кадри майбутніх українських провідників. Може не всі курсанти такими будуть, бо не всі до того надаються, може не всі схочуть жити ідейним життям українських провідників в Америці, може не всі схочуть даремно витрачати час і гроші для добра української справи. Але треба сподіватись . . .

У зв'язку з розписаним конкурсом у „Свободі" було вміщено кілька оголошень про те, що спілка „Тризуб" (Трайдент) дасть стипендію одній молодій українській людині, яка найкраще відповість на питання: „Чому українська молодь Америки і Канади сторониться від українських організацій?" Наспіло дуже багато подань з Америки і Канади, різних молодих людей, уроджеців України, Канади і Америки, дітей старих і нових емігрантів. Важко було рішати, кому дати стипендію, як так багато є гарних відповідей. Замість одної, Спілка дала дві стипендії, щоб задовольнити Америку і Канаду. А фактично треба було дати п'ять стипендій, бо, крім признаних двох, було ще дуже добрих три відповіді з Елизабет, Ню Йорку і Флориди.

На цьому місці хочу лише коротко торкнутись думок молодих українських людей, висловлених у відповідях. Насамперед, що їх болить і що їм імпонує? Болить їх те, що старша ґенерація, себто батьки, не розуміють їх. Це стара, як світ, проблема. В чому ж справа? А в тому, що батьки хочуть брати молодь з собою на збори, на імпрези, між своїх людей, але нічого для них на тих місцях не будують. Що інтересує батьків, не конче мусять інтересувати дітей! Але не тільки це: вони навіть не думають нічого міняти, не мають плянів на зміну, лиш лементують: „Не так було, як ми були молодими!" А це справи не розв'язує, бо молодь не хоче сторонитись від організацій своїх батьків і не хоче примусово до них належати, а хоче добровільно належати до батьківських середовищ, якщо батьки створять в них сприятливу атмосферу. Яку атмосферу? Молодий хлопець з Канади, член МУН, пише так: „Батьківські організації є добрі і ми до них належимо, але як хочемо, щоб вся молодь до них належала, то треба змінити відношення проводу організацій до молоді. Треба трактувати молодь як рівнорядний чинник, а найважливіше самі батьки мусять „зменшити політичні сварки". Молода дівчина з Ню Джерзі каже, що замало кричати „Рятуйте молодь" і всю вину за байдужність до українських справ спихати на молодь. Молодечим організаціям треба не паперової програми, а дійсної. Молодь не має українського виховання і мало знає про Україну. Давні іміґранти (не всі, очевидно) самі про Україну не все знали, не з їх, зрештою, вини, а дітям своїм говорили головно про українську біду, болото і капусту — пише інший хлопець.

Імпрези наших організацій, пишуть всі, зовсім для молоді нецікаві! Задовгі реферати, нудні бенкети! Українську пресу мало хто з молоді читає, тому не знає, що робить Американська Україна, що світ про нас каже. Вже кращу роботу робить англомовна газета, а ще кращу — школа, курси, виклади.

А вкінці — що імпонує молодим? Отже батьки і провід мусять зрозуміти, що їх організації повинні під кожним оглядом відповідати духові часу, що замало побільшувати організаційні каси і чванитися тим на річних зборах. Куди кращим досягненням є видавати гроші на виховання і приєднання до гурту молоді, до побудови домівок, рекреаційних станиць, спорту і т. п.

Молодим імпонує поступ, розмах, інтересні імпрези і їх тематика, відважні пляни і дії. Ці речі притягають. Молодь завжде прийде до слова і влади. Треба її вчасно спрямувати у відповідне русло, і це є завданням Українських Курсів на Союзівці. Спілка „Тризуб" (Трайдент) в Шикаґо уділенням двох стипендій хоче так допомогти українській молоді, УНСоюзові і всеактуальній проблемі батьків і дітей.

ЦЕНТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В НІМЕЧЧИНІ

Українська громадська центральна установа в Німеччині має в своїх списках приблизно 14,000 зареєстрованих осіб, отже переважну більшість українців в Західній Німеччині. На основі рішення минулорічного З'їзду Делеґатів з усіх осередків українського поселення (а є їх понад 100) Центральне Представництво в Німеччині має в першій мірі займатися репрезентацією українців перед німецьким союзним урядом та перед крайовими урядами і тримати якнайтісніші зв'язки з іншими подібними національними організаціями чужинців, що живуть у тій країні.

Як другий дезидерат, поставлено питання правної охорони української громади. Коло 500 позитивно поладнаних юридичних справ в цій каденції лежать в актах правничого відділу Центрального Представництва. Непорозуміння між поодинокими українськими установами чи громадянами, зрештою без більшого значення, полагоджується особисто на місцях.

Центральному Представництву, а саме його правничому відділові вдалося виробити у німецьких чинників цілому рядові українських громадян і громадянок право азилю. Всі ці громадяни перейшли недавно кордон Німеччини.

Справа шкільництва

Останній з'їзд присвятив найбільше уваги справі шкільництва. Очевидячки, українські діти ходять обов'язково до німецьких шкіл, і в тих школах поволі забувають своє національне походження і свою мову. Більше ніж 50 українських шкіл і дитячих садків, розкиданих по Західній Німеччині, намагаються протиставитись цій асиміляційній дії. Нема найменшого сумніву ,що німецьким урядовим колам не залежить на асиміляції чужинців, але в практиці ця асиміляція відбувається. Не будемо на цьому місці вичислювати всі ті українські організації в Америці, Канаді й Австралії, які своєю жертвенністю підтримують школи і дитячі садки. Не будемо вичислювати й поодиноких осіб-жертводавців. Робимо це тільки з боязни, щоб нікого із заслужених не оминути. Це зробить колись Головна Управа ЦПУЕН чи загальний з'їзд цієї організації. В українських школах діти вчаться передусім письма, а опісля історії, географії й літератури. Панотці обох віровизнань викладають дітям науку релігії. Тут мусимо підкреслити саможертвенність і почуття національного обов'язку українських учителів і вчительок, які віддають всі свої сили, щоб затримати нашу дітвору при українській національності. Можна було б навести не один приклад, як брак відповідної педагогічної освіти заступається відданістю справі поодиноких людей. У розв'язанні виховної проблеми багато допомагає також і українське жіноцтво, яке через свої центральні організації в Америці й Канаді підтримує нашу шкільну дію. На окреме признання заслуговує Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, який своєю дотацією у висоті 200 долярів місячно уможливлює в високій мірі працю Ділового Бюра ЦПУЕН. При загальній матеріяльній біді українського громадянства, що живе в Німеччині, Головна Управа ЦПУЕН не може сподіватися від нього більшої допомоги в формі вкладок. Це — переважно старі люди або хворі.

Признання Німецького Червоного Хреста

В останніх днях президент Німецького Червоного Хреста висловив в листі до Головної Управи ЦПУЕН подяку за зразкову співпрацю в справі розшуків. В цій справі Центральне Представництво веде листування по цілому світі з українськими громадянами ,які шукають своїх близьких.

Треба згадати, що ЦПУЕН час від часу отримує допомогу в одежі для найбідніших людей, переважно з Швеції, але очевидна річ, що ця допомога недостатня і не може задовольнити всіх їх потреб.

Юрій Студинський

КАЗКА
(Уривок)

. . . Стежка стелеться бита
Поміж трав, серед жита,
Вже за казкою тою
Обходив я півсвіта.
Вже зблукав я пввіку,
Путь дорогу велику,
Надивився й наслухавсь
Тих казок я без ліку.
Сам казки я складаю,
Сам над ними ридаю,
І лише одної
Не знайду, не згадаю.

Кличу, жду — озовися,
І до мене вернися,
Хоч спинись на хвилину
І здаля озирнися!
Тільки б вірити й знати,
Що не пізно чекати,
Що ще серце несите
Не втомилось шукати.
Що колись наостанку,
Чи надвечір, чи зранку,
Я тебе ще побачу
На мальованім ґанку.

І я серцем зрадію,
І обійми розкрию,
І від пізнього щастя
Затремчу й занімію.
Вітер буде шаліти,
Розцвітатимуть квіти,
Кину погляд останній
Я на тебе, мій світе, —
І в ту мить наді мною,
Наче пісня — луною,
Тихо схилиться казка,
Як на те її ласка . . .

Л. ПЕРВОМАЙСЬКИЙ

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(32)

„. . . У суботу відбувся похорон. Я був присутній разом з іншими (ген. Курманович, радн. Тарновецький, Стахів і Оршан), що прибули до Роттердаму із Берліну.

„У міжчасі приїхав і М. Селешко, якого конечно хотіла переслухати роттердамська поліція. М. Селешко зізнавав про гроші — рахунки в амстердамському банку. Поліція ствердила, що Вождь мав у Роттердамі банковий рахунок, на який приходили гроші з Америки, і що ці гроші мала на увазі дружина Вождя, коли по приїзді сказала, що хоче бачитися з М. Селешком, щоб узяти в нього гроші на похорон. М. Селешко також зізнав, що Вождь перед виїздом до Роттердаму повідомив його листовно, щоб він витягнув йому з конта, яким М. Селешко завідував, певну суму грошей.

„З нашими, що прибули на похорон, мав я змогу в міжчасі поговорити . . . Я довідався від Стахова, що Полуведько, який не збуджував у мене великого довір'я, знаходиться в Берліні. Стахову й Оршанові сказав я, щоб Полуведька взяти під слєжку, а коли цього не можна зробити, то краще дати замкнути. Стахів ствердив, що вони вважають на Полуведька, але не запримітили нічого підозрілого. Полуведько з Берліну, одначе, виїхав і щез. Я переконався, що це був спільник Вельмуда. (У цьому Я. Барановський помилявся, як я спробую далі виснити — Є. О.).

„У неділю по похороні всі від'їхали, я залишився „для допомоги в слідстві". Тепер слідчі органи ставились до мене з повним довір'ям. Ми перетрясали кожну річ, щоб упасти на будь-який слід убивника. Слідча поліція стала на становищі, що Вельмуд кораблем не втік, але залишився в Нідерляндах, ховаючись у місцевих комуністів або того самого дня негайно покинув границі Нідерляндів і виїхав до Бельгії чи до Франції. У місцевих комуністів заряджено ревізії, але безуспішно.

„Варто згадати, що, при помочі пошти, слідчі органи ствердили, що дня 23 травня були з Москви два телефони до Роттердаму, і то до готелю „Атлянта" і „Централь" із запитом за Євдокімовим, — один телефон перед полуднем, другий по полудні. Євдокімов, одначе, ніколи в тих готелях не жив, і того дня, розуміється, його теж не було.

„По трьох тижнях прокурор потягнув мене до відповідальности за те, що я приїхав нелеґально, а властиво на фальшивий пашпорт. Мене засуджено на два місяці тюрми і заарештовано, хоч я боронився, що пас не був фальшивий, а лише визичений, і я мусів у тій ситуації таким пасом послуговуватися. Я відкликався до апеляційного суду в Гаазі, який мене випустив на вільну стопу, визнавши мій арешт протизаконним. З огляду на неправосильність присуду, мене випущено, і я виїхав із Голляндії. Апеляційна розправа увільнила мене від вини і кари . . ."

Роля Кіндрата Полуведька

У своїй праці „Пекельна машина в Роттердамі" Я. Кутько оповідає про Кіндрата Полуведька, як про „виявленого" совєтського аґента", якого німці заарештували в Харкові і який зараз же після свого арешту повісився у в'язниці. Ці його твердження ґрунтуються на свідченні В. Стахова в статті „Останні дні полк. Є. Коновальця", видрукованій у журналі „До Зброї" (за травень 1950 р.) під літерами В. С., та на праці Дм. Солов'я „Голгота України . . ." Зрештою, як ми бачили, і Яр. Барановський висловлював своє „переконання, що Полуведько був спільником Вельмуда . . ."

Простудіювавши приступні мені матеріяли, я прийшов до іншого погляду.

І Грибівський, і інж. М. Селешко однозгідно твердять, що Полуведько ставився до Вельмуда-Норберта з великим застереженням і декілька разів звертав увагу на різні речі, що примушували, мовляв, його не мати до Павлуся великого довір'я. Як засвідчував інж. М. Селешко, полк. Є. Коновалець говорив йому, що Полуведько „недолюбляє Павла і не вірить йому", як про це сам йому говорив. На жаль, попередження Полуведька не мали впливу, бо, мовляв Полковник — „за Павла ручиться Найденко, старий січовий стрілець, якого знають СС (Січові Стрільці)." В 1937 р., приїхавши до Відня, Полуведько бачився з інж. М. Селешком і оповідав йому про перипетії переправи Павла за фінляндський кордон, про намагання його затягнути полк. Р. Сушка „на той бік", — і про те, що вся справа з Павлом йому здається „нечистою". Після цієї розмови з М. Селешком, Полуведько бачився і з полк. Є. Коновальцем, якому теж, як потім перказував полковник Селешкові, — висказував свої підозріння щодо Павла.

„Для характеристики Полуведька, — пригадував інж. М. Селешко, — цікаво ще відмітити, що він, отримавши раз від Оршано-Чемеринського інструкції для української націоналістичної преси, як вона мала б представляти совєтсько-українську дійсність, зразу подумав, що тут щось нечисте. Інструкції були так складені, що вони являли собою нібито большевицькі напрямні для пропаганди большевизму закордоном. Оршан склав їх на підставі балачок Павла в берлінському семінарі, а Полуведько схарактеризував їх, як чистої води большевизм. На тій підставі він виводив, що з Оршаном не все в порядку (Оршан дійсно, як потім засвідчував, захоплювався був Павлом і не надто критично ставився до його оповідань — Є. О.) . . ." Про це Полуведько написав інж. М. Селешкові, а той повідомив полк. Є. Коновальця. Полковник звелів ці інструкції стягнути з обігу і наказав Оршанові таких речей більше не робити.

Простудіювавши ті статті, які писав в 1935 р. Полуведько для „Українського Слова" в Парижі під псевдом Тогобічного („Як ставляться в совєтській Україні до еміґрації. Стаття збігця з Соловок", „Комунізм і національний рух на Україні", „Формування національно-державної свідомости на Сх. Україні") мушу ствердити, що написано їх з таким знанням справи і з таким справді націоналістичним наставленням, що вони ще й досі зберігають свою свіжість та актуальність. Ось, наприклад, цікавий уступ про еміґрантів-поворотців та комунізуючих українців із Західних Земель:

СПІЛЬНА НАУКОВА СЕСІЯ НТШ І УВАН В ЕДМОНТОНІ

В половині червня, від 14 до 16 червня відбувся в Албертійському університеті в Едмонтоні науковий з'їзд членів канадійської асоціяції славістів, в якому взяли участь українські професори з Албертійського університету: д-р Орест Старчук і д-р Богдан Боцюрків з Едмонтону; проф. д-р Я. Рудницький з Манітобського університету і д-р К. Біда з Оттавського університету. Під час сесії 15-го червня по полудні виголосив доповідь проф. Б. Боцюрків на тему: „Взаємини Церкви і держави в СССР", а 16 червня проф. д-р Я. Рудницький і Р. Климаш на тему: „Слов'янсько - англійська транскрипція, якою користується національна бібліотека в Оттаві". З'їзд славістів закінчився вибором нової управи Асоціяції славістів, головою якої вибрано проф. д-ра Я. Рудницького, його заступником проф. д-ра О. Старчука, а проф. д-р Ю. Луцький з Торонтонського університету ввійшов до редакційної колегії. З'їзд закінчився 16-го бенкетом у „Голф і Кавнтрі Клаб", під час якого промову виголосили. посадник Едмонтону В. Гавриляк і проф. Я. Рудницький.

З нагоди конвенції Канадійської Асоціяції Славістів влаштовано спільну наукову сесію Осередку НТШ з Едмонтону і ВУАН з Вінніпегу 15-го червня в год. 6.30 вечором в готелі „Корона", получену з бенкетом для вшанування 70-ліття голови Осередку НТШ в Едмонтоні Всесвітлішого о. митрата і Синкела проф. д-ра В. Лаби та відзначення його 45-літньої наукової і виховної діяльности, в якій взяли участь як почесні гості теж професори славісти Дж. Ст. Клер-Собел з дружиною з університету Британської Колумбії, проф. Ровз з Саскатунського університету та проф. И. Кіршбавм з Манітобського університету та майже 250 запрошених гостей.

Особа Ювілята — це відома постать в українському науковому світі і серед чужинців. Українська молодь середніх і високих шкіл (питомці духовних семінарій і Богословської Академії у Львові) згадує Ювілята сердечними словами не тільки як свого виховника з голубиним серцем, але багато з-поміж неї як свого добродія, бо Ювілят, діючи згідно з засадою „хай не знає лівиця, що дає правиця", уможливив багатьом українським студентам закінчити студії у високих школах із своїх скромних засобів, здобуваючи їх чи то як катехит в середніх школах, чи як професор Богословської Академії у Львові. Шанують Ювілята вояки і старшини УГА та І-ої Української Дивізії, військової формації з другої світової війни, як про це свідчили пречисто сотні привітань не тільки з північно-американського континенту, з Европи, але і з-поміж усіх країн поселення українців у вільному світі. Від колишніх вояків і старшин І-ої У. Дивізії вручив б. старшина інж. Ю. Чорнодоля писальну машину як ювілейний дар, склавши теж найсердечніші привітання. Письменні привітання надійшли і від ген. Шандрука, який підвищив Головного Польового Капеляна д-ра В. Лабу до ступня полковника під час другої світової війни. Крім згаданих привітань надійшли від президента УНРеспубліки в екзилі д-ра Ст. Витвицького, митрополита Кир Максима, приятеля Ювілята - Владики Кир Івана з Риму, Владик Кир Константина з Филаделфії, Кир Ізидора з Торонта, приятеля і професора Богословської Академії о. д-ра П. Хомина, о. канцлера Левенця з Франції і сотні привітань від організацій, товариств, комбатантів і приятелів, між ін. від п-ства д-ра К. і Ч. Панківських і ред. Р. Купчинського. Владика Кир Ніль з Едмонтону склав устно Ювілятові найсердечніші привітання, якого привітав теж від Ювілейного Комітету проф. Ю. Буцманюк. Головну доповідь виголосив о. д-р П. Качур, редактор „Українських Вістей" в Едмонтоні про наукову діяльність Ювілята, з якої приявні довідались, що Ювілят започаткував свою наукову діяльність працею „Процес Ісуса" в німецькій мові, за яку дістав ступень д-ра богословії у Віденському університеті в 1914 р. Вернувшись з війни і визвольних змагань Ювілят родовжував наукову працю і в 1928 р. появилось друком у Львові „Біблійне питання", в 1929 р. „Біблійна герменевтика", в роках 1931-34 „Патрологія" в трьох томах. Під час побуту в Німеччині зредагував „Подружнє право для Східньої Церкви". Безліч статтей в львівській „Меті" та едмонтонських „У. Вістях", де в 1952 р. появились відбиткою статті п. н. „Об'явлення св. Івана", в Логос-і наукові розвідки про св. Івана Дамаскина і про наукову діяльність Митрополита-Ісповідника Кир Йосифа. Про виховну діяльність серед середньошкільної молоді і питомців по духовних семінаріях на рід. землях і на скитальщині в Німеччині та Голляндії і в Богословській Академії надіслав доповідь о. проф. д-р П. Хомин, що її відчитав доповідач. З черги господар свята проф. д-р О. Старчук попросив до слова словацького вченого проф. И. Кіршбавма, який привітав Ювілята словацькою мовою, підкресливши дружні взаємини між обома народами та побажав Ювілятові дожити радісної хвилини повного визволення України і дальшої праці в ній в користь обох братніх народів: українського і словацького. Вкінці голова УВАН у Канаді проф. д-р Я. Рудницький вручив Ювілятові почесну грамоту, складаючи сердечні привітання, за що приявні нагородили всіх промовців, зокрема словацького ученого, бурхливими оплесками.

По 10-хвилинній перерві проф. Я. Рудницький виголосив доповідь на тему: „Українське канадознавство та канадійське українознавство", заохочуючи до наукових студій над діяльністю українських поселенців у Канаді. Українські науковці повинні дослідити теж архівні документи і тоді виявиться, що недавні святкування 60-ліття української еміграції в Канаді з нагоди приїзду першого піонера Єленяка минаються з історичними фактами, бо самий згаданий піонер, мандруючи по преріях Канади зустрінув українську родину на території Саскачивану, яка приїхала до Канади 20 років раніше від нього. Отож треба було святкувати хіба 80-ліття з нагоди приїзду українських поселенців до Канади. Промовляв ще проф. К. Біда і вкінці незвичайно дотепно самий Ювілят, якому приявні відспівали многоліття. Спільна сесія закінчилась в год. 10.30 вечором, залишивши у приявних незвичайно миле враження.

М. Х.

ЗУСТРІЧ МЮНХЕНСЬКИХ МАТУРИСТІВ

Десять років тому (23. червня 1948 р.) відбулися матуральні іспити учнів Учительської Семінарії в Мюнхені. Тоді зараз по іспитах відбулося величаве прийняття, а рівночасно і прощання учнів із дорогими професорами. Тоді абітурієнти вірили, що наша десятирічна зустріч відбудеться в українській столиці золотоверхому Києві. Пригадую слова із прощального вечора п. директора О. Цісика, нашого батька - виховника, який сказав: „Коли пройде десять років і нам Господь дозволить стрінутися — мої дорогі — в золотоверхому Києві, тоді візьмете мене старенького за руку і поведете на могилу Шевченка, нашого духового батька України, і там згадаєм пройдені тяжкі еміграційні часи, а заразом і радісні, що ми тут зійшлися". Але наші мрії не сповнилися, бо довелось стрічатися ще дальше від рідного краю, на вільних землях Вашингтона, в Українському Народному Домі міста Ню Йорку.

Завдяки підготовчому комітетові в складі Тамари Мандрик-Сидорак, Лесі Станчак-Гой і Миколи Ходоби, по довгих місяцях, вдалося віднайти адреси друзів, подруг і професорів, щоб в час поінформувати про десятирічну зустріч. І зустріч відбулася, Але, на жаль, в неповному складі, як того ми бажали. Бо не всі могли явитися з широких і далеких просторів Америки і Канади. Зустріч відбулася 21-го червня 1958 р. о год. 3-ій по полудні.

В першу чергу ми вітали енергійного і дорогого нам п. директора, батька і опікуна Учительської Семінарії Омеляна Цісика.

По гарячих привітаннях, друг Ходоба Микола, попросив всіх до стола. І вже при столі він привітав офіційно всіх присутніх і попросив присутнього о. Дм. Мігоцького, — представника отців катехитів з Мюнхену — поблагословити нашу перекуску. О. Мігоцький бажав всім присутнім багато здоров'я і многих літ прожити.

По молитві присутні в веселому і святочному настрою взялися до перекуски. По першій перекусці, друг М. Ходоба попросив до слова друга Семена Кріслатого. Він зворушливо говорив: „16 років тому, мій рідний батько випроваджував нас трьох синів в незнаний світ. І двох моїх старших братів батько так не поучав як мене, наймолодшого. А мені сказав: „Ти наймолодший сину, ідеш від мене і вже більше моє батьківське око ані моя опіка не буде над тобою, тому прошу тебе: де б ти не був, пам'ятай про свого батька, пам'ятай, з якої нації ти вийшов, і пам'ятай до неї горнутися. Не шукай в світі добра в матеріялізмі, але шукай добра в духові рідному. Шукай добрих людей, а уникай злих. Хай тобі Всевишній допомагає!" Це були слова батька до сина, якого виряджував на війну.

І от пройшло військо, полон, визволення з полону і табори. І я пам'ятав батьківські слова і шукав добрих людей. І знайшов вже на еміграції другого духового і доброго батька, в особі п. директора Ом. Цісика, котрий показав мені шлях в дальше життя тут на чужині. Я можу дякувати тільки Всевишньому Богові, моєму рідному батькові і моєму духовому батькові дир. О. Цісикові, що я сьогодні знаходжуся не на злій, але на добрій дорозі життя."

Після того подруга Тамара повідомила, що комітет підготовив пам'яткові картини (в тій підготовці пам'яткових картин, велику заслугу треба приписати другові Сидоракові), які зображують з правої сторони св. Володимира Великого з Хрестом в руці на Київській горі над Дніпром, а з лівої сторони Статую Свободи біля Ню Йорку. По середині картини представлене сонце із сяйвами, на якому блищить Золотий Тризуб. З лівої частини картини було місце для пам'яткового підпису професорів а з правої частини підписи абітурієнтів.

Друг М. Ходоба відчитав привіти від друзів і професорів, які не могли явитись на зустрічі. Пан дир. Цісик зворушливим голосом промовив: „Мої дорогі діти! Мені дуже присмно сьогодні стрічатись з вами по таких довгих роках і присмно бачити вас усіх ось тут передімною і я радію, що ви виглядаєте всі здорові, веселі і в доброму настрої. Я бажаю вам, щоб ви і ваші діточки були здорові, веселі і жили в щастю, здоров'ю і Божому благословенстві. Я бажаю вам від щирого серця, щоб ви пам'ятали про наше минуле і наше майбутнє. Бажаю вам успіхів у вашому житті, щоб ви могли радіти ними, а я разом із вами. Бо де немає успіхів, там немає правдивого життя.

При кінці нашої зустрічі п. дир. Ом. Цісик попрощався, бо його поїзд відїжджав. Він дякував за милу зустріч. По прощаннях з милими спогадами всі роз'їхалися до своїх місць.

Богдан Вітюк
абітурієнт

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Трентон, Н. Дж.

Загальні Збори Відд. УККА

відбулися 3-го травня в галі Українсько - Католицької Парафії св. Йосафата при 1195 Дуц Евню. Збори розпочалися і закінчилися молитвою, яку провів парох церкви св. Йосафата о. Теодозій Атаманюк. Проводила Зборами Президія, з головою д-ром Ярославом Левицьким та секретарем інж. Теодором Панасюком. Делегатом Централі УККА був д-р Вікентій Шандор. На Зборах було приявних 80 осіб з-поміж місцевих громадян — платників Українського Народного Фонду та відпоручників місцевих організацій — членів Відділу. Проти правосильности Заг. Зборів 6 організацій (два Відділи УНС, один Відд. Провидіння, Відд. ООЧСУ, Осередок СУМА та станиця Братства І УД-УНА, як також 35 громадян, фізичних членів УККА, внесли до Централі протест.

Річні пописи

українських дітей, учнів Українського Музичного Інституту, Відділ в Трентоні, якого керівником є проф. Ярослав Лабка, відбулися 27-го квітня. Виступали елеви кляси скрипки (проф. Я. Лабка) і кляси фортепіяна (проф. Ю. Оранський). Такі самі пописи Музичних Курсів д-ра А. Рудницького відбулися 18. травня, на яких виступали учні кляси фортепіяна (д-р Антін Рудницький). Обі імпрези відбулися в галі Української Католицької Парафії св. Йосафата при 1195 Дуц Евню.

Свято Матері

влаштоване спільними силами місцевої станиці Пласт та Осередку СУМА відбулося 18-го травня ц. р. в галі Укр. Кат. Парафії св. Йосафата. На святі виступали пластова і Юносумівська молодь під проводом своїх виховників пл. сен. Ірини Скрипчук та виховника Юного СУМА п. Олекси Пліщука. На цьому Святі було чимало публіки з-посеред батьків нашої молоді, а чистий дохід із цієї гарної імпрези призначено на пластові та сумівські літні табори в Німеччині.

Храмове Свято

Українсько - Православної Церкви св. Юрія Переможця, що приміщується при вул. Сентер 331, відбулося 18-го травня ц. р. Архиєрейську Богослужбу відправив Владика Мстислав в сослуженні пароха Церкви св. Юрія Переможця о. мітрата Федора Борецького, пароха Українсько-Православної Церкви св. Тройці о. мітрата Михайла Запаринюка та оо. діяконів А. Яковченка і Д. Вареника з Филаделфії. Під час Богослуження відбулося заприсяження членів - основників Братства св. Юрія Переможця, а після церковних святкувань, відбувся спільний бенкет - празник усіх вірних цієї церкви. Новозасноване Братство поклало собі за ціль плекати гарні традиції Українсько - Православної Церкви. Братство видає власний часопис „Голос Братства", якого редактором є нещодавно прибулий із Бразилії ред. Іван Овечко.

Церковний пікнік

Українсько - Католицької Парафії св. Йосафата відбувся 15-го червня на власній церковній площі. Дохід із цієї імпрези призначено на побудову нового храму св. Йосафата.

Пані Дарія Кузик

професор скрипки на Музичних Курсах д-ра Антона Рудницького в Трентоні і Филаделфії та Музичної Консерваторії в Трентоні, член Української Філармонійної Оркестри у Филаделфії, одержала в понеділок 26-го травня ступінь „бечелора оф мюзік" та диплом в Музичному Каледжі Филаделфій. Консерваторії.

Свято Героїв

відбулося 25-го травня в галі Парафії св. Йосафата. Свято влаштували місцеві Відділи ООЧСУ і ОДВУ при співпраці громадських організацій міста Трентону. На програму Свята зложилися: вступне слово мг-ра Теофіля Бака - Бойчука з Филаделфії та святочна промова ред. Василя Качмара з Ню Йорку. Оба виступи були на високому рівні, зокрема промова ред Качмара була навіяна глибоким, християнським, патріотичним змістом, за що оба промовці одержали від багаточисельної публіки заслужені оплески. У мистецькій програмі свята виступали пластова і сумівська молодь, що під звуки Франкового гимну „Не пора" зложили на символічній могилі сл. п. Симона Петлюри, Євгена Коновальця та Тараса Чупринки вінок. Деклямації виголосили п-і Б. Скорупська і п. М. Дзюбас. Рецитацію (Щербака) — виголосили сумівські діти: Марта Семкович, Марія Булат, Ярема Дубик, Богдан Буяр, Борис Бойчук, Ірина Антонів, Роман Логін. Фортепіянове сольо (Райнольдта — „Імпромпту") відограла на фортепіяні Христя Концевич. Сольо на бандурі зі співом („Шутай" і „Повстанська дума") виконав бандурист В. Юркевич з Елизабету. Пісні „Гетьмани" (муз. М. Лисенка, сл. Т. Шевченка) і „Надії" (муз. Лопатинського, сл. Черкасенка) при фортепіяновому супроводі пластунки Люби Турчин відспівав, як завжди надзвичайно культурно, баритон п. Степан Шилкевич. Мандолінова Оркестра Юного СУМА під керівництвом мгра Я. Лабки, відіграла пісні „Ой, Морозе" та „Повій Вітре на Україну". Співом національного гимну закінчено це гарне, патріотичне свято в честь Українських Героїв. Чистий дохід із цієї імпрези призначено на фонд допомоги пані Коновалець, вдові по сл. п. полк. Є. Коновальцеві.

60 - літній Ювілей

відсвяткував 21-го червня активний член трентонської громади п. Михайло Волинець, що поза своїми особистими заняттями ,сповняє ще й почесну працю дяка при Українсько-Католицькій Церкві св. Йосафата. Після Служби Божої в намірені Ювілята, яку відслужив душпастир Церкви св. Йосафата о. Йосип Атаманюк, в церковній галі відбулося гарне прийняття для запрошених гостей, серед яких були також спонзори п. М. Волинця п. Михайло Вівчар з Лонг Айленд і п. О. Мацелюх зі Стемфорду та багато місцевих і позамісцевих громадян.

ЮКО

● 1-го липня танцювальна група Ігоря Мойсеєва відлетіла до Москви, заробивши в цій країні понад півтора мільйона долярів. На виступах цієї групи побувало 450,000 американців. Перед відлетом до СССР Мойсеєв заявив, що ще приїхав би до Америки, коли б його запросили.

● Французький міністер інформації Андре Мальро заявив, що уряд ген. де Голя опрацьовує плян невтралізації комуністичної партії на терені Франції і відсунення її від впливу на національні справи.

✝

Ділимося сумною вісткою,
що в четвер, 3-го липня б. р., у лікарні Medical Center в Jersey City, N. J., помер після короткої, але важкої недуги,

д-р Константин Ярослав ПАРФАНОВИЧ

б. лікар восвідства у Кракові.

Покійний народився 24-го квітня 1893 р. у Львові, Зах. Україна. Похорони відбулися в суботу, 5-го липня б. р., о год. 10:30 А. М., із пох. заведення Ковальчика, на кладовище Св. Хреста в New Jersey. Заупокійна Служба Божа та Панахида відправились в церкві св. Петра і Павла в Джерзі Сиіті.

Горем прибиті:
АННА ПАРФАНОВИЧ — дружина
ОЛЬГА, д-р СОФІЯ, ЮЛІЯ і д-р ТЕОДОР — сестри і брати з родинами
Мгр. РОЖА і інж. МИХАЙЛО ШУЛІ зі сином
та МАРІЯ і проф. ЯРОСЛАВ ГОЛОВЧАК з дітьми

ПОДЯКА

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО
несподівано відійшов від нас у вічність
НАШ НЕЗАБУТНІЙ ЧОЛОВІК І БАТЬКО
бл. п. КАПІТАН-ЛЯЙТЕНАНТ
УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ФЛЬОТИ,

СВЯТОСЛАВ ШРАМЧЕНКО

У безмежнім нашім горі, наші вдячні серця звертаються до Того, Хто своєю скромною особою тут на чужині символізує нашу Страдницю-Україну.

Ми дякуємо Високодостойному Панові Президентові УНР в екзилі, д-рові Степанові Витвицькому, що особисто вгоноруваав нашого дорогого Покійного, який усе своє тяжке й повне праці життя віддав Україні і зокрема Українському Морю. Дякуємо Панові Президентові за його теплі слова потіхи й признання для Покійного.

Наші вдячні серця звертаються і до Того, Хто твердою рукою будує в Бавнд Бруці нашу велику Святиню і при ній наш Пантеон, у якому призначив місце і для нашого дорогого Чоловіка та Батька.

Ми дякуємо дорогому Владиці Мстиславові за Його щедру опіку, якою Він оточив нашого дорогого Покійного.

Особливо дякуємо Високодостойному о. Митратові Іванові Савчукові — настоятелеві Катедрального Собору Св. Князя Володимира в Филаделфії, за Його щиру і сердечну для нас правдиво батьківську поміч, і потіху у нашім великім горі.

Щиро дякуємо Високопреподобним Отцям: К. Даниленькому, С. Шадянському й Ігуменові Святославові за їхню участь у Богослуженнях і виголошенню теплих слів.

Дякуємо Об'єднанню б. Вояків Українців Америки, що своєю масовою присутністю з прапором віддали останню пошану Покійному.

Дякуємо д-рові В. Галанові за його теплі слова та підкреслення заслуг бл. п. Капітана.

Дуже дякуємо ОДУМ-ові, на чолі з п. Павлом Лимаренком, що своїми молодечими серцями відгукнулися на наше горе і зробили все, що могли у віддані останньої прислуги Покійному.

Дякуємо п. Д. Василищукові, який від імени Українського Робітничого Союзу прощав Покійного у вічний спокій.

Сердечна наша подяка всім Друзям, Приятелям, Знайомим і Незнайомим, які особисто або листовно розділили наше велике горе.

Щира подяка всім Тим, що відпровадили Покійного на вічний спочинок на Український Православний Цвинтар до Бавнд Бруку.

Дякуємо похоронному заведенню п-ні Насевич за добросовісне переведення Похорону.

Хай Всевишній Вас усіх сторицею винагородить за Ваш труд і добре серце.

В глибокім смутку:
Дружина — МАРІЯ ШРАМЧЕНКО
Син — РОСТИСЛАВ ШРАМЧЕНКО

Спорт

„Тигри" побідником I-ої рунди

Дружина копаного м'яча „Тигри" при осередку СУМА в Міннеаполіс закінчили першу рунду розгривок за чашу Міннесоти, без однієї поразки.

Дня 29-го червня 1958 р. „Тигри" розіграли останні змагання весняної рунди із сильним противником Ст. Пол при 97 ступневій температурі. У цих змаганнях Тигри виказали технічну й фізичну перевагу. Змагання вже довго були очікувані, бо був тільки один противник на терені Міннесоти, який міг завдати поразки Тиграм. Змагання були дуже напружені, цікаві і було багато гарних загрань зі сторони Тигрів. В першій половині дефензивна лінія Ст. Пол не могла здержати постійних атаків нападу Тигрів, а воротар Ст. Пол виловлював, а часами й неможливі „шайби".

Другу половину змагань почали Тигри і в третій хвилині гри впали перші ворота зі стрілу Петерчіні. Здавалось, що мішок розв'язався, але, на жаль, не було таких нагод, як у першій половині, а може тому, що Тигри почали грати дефензивно. Гра стала менш цікава, бо кожний змагун відбивав лише м'яч до переду. Це прийшло на користь Ст. Пол і в 20-ій хвилині другої половини вислід був 1:1. Після цього гра змінилась, бо Тигри почали знову атакувати і в 85-ій хвилині з гарного стрілу Микуляка впали другі ворота й вислід змагань 2:1 на користь Тигрів. Суддя добрий. Глядачів понад 500.

З іншими дружинами I-ої дивізії були такі висліди в користь Тигрів. Київ 0:1, Кікерс 0.3, Польонія 0:2, і Тигри В 2:9. Тигри В також грають в I-ій дивізії, здобули лише 3 точки.

Склад I-ої дружини Тигрів: С. Павлишин, М. Павлишин, В. Вайнавський М. Петерчіні, С. Данилишин, М. Микуляк, Е. Чанґ, С. Вовчак, Т. Гаврилюк, К. Чіхрай, В. Коноплів, М. Крамарчук, І. Крамарчук.

Першу рунду сезону Тигри закінчили з великим успіхом, бо виграли всі мистецькі змагання, як теж дві товариські зустрічі. Сподіємось, що в часі двомісячної перерви змагуни Тигрів візьмуться до дальшого систематичного тренінґу й будуть готові до дальших побід за чашу Міннесоти, яку напевно залишать далі в себе.

М. Крамарчук

Кубічек домагається підготовки до з'їзду представників американських держав

Ріо де Жанейро. Бразилія. — Бразилійський президент Хусцеліно Кубічек заявив, що було б помилкою скликати конференцію представників держав, не підготовивши докладно цих зборів. При кінці травня през. Кубічек домагався конференції „на найвищому політичному рівні", на якій можна б було обговорити економічні й соціяльні проблеми в країнах Латинської Америки. Після тієї заяви Кубічека в столиці ЗДА та в інших американських столицях почалася дискусія, чи в конференції мали б брати участь голови держав, прем'єри чи тільки міністри закордонних справ. Тепер президент Кубічек заявляє, що замість тієї теоретичної дискусії треба підготовити матеріял на конференцію. Державний секретар Джан Фостер Доллес має їхати до Ріо де Жанейро на 5-го серпня на триденну візиту, де буде розмовляти і з през. Кубічеком. Кубічек заявив, що не можна говорити про якийсь поступ в міжамериканських відносинах, поки не буде „активної і успішної співпраці між 21-ою американською державою на цьому континенті". Бразилійський президент хотів би, щоб вирішено такі проблеми: ціни товарів і сирівців в міжамериканській торгівлі та на світовому ринку; справу інвестицій в країнах Латинської Америки; справу торгівлі південно-американських країн із ЗДА згідно з потребами політики та з потребами економіки.

● Професор геології Єйльського університету Джан Е. Сандерс ствердив, що 17,000,000 років тому від Бренфорду, Конн., до Бунтону, Н. Дж., і від стейту Мейн до Північної Каролайни простягалось величезне озеро.

СПИНЯЮТЬ УЧАСНИКІВ „ПОХОДУ НА КАШМІР"

Індійська поліція, озброєна в палиці, спиняє перед перемирною лінією ОН демонстрантів, учасників кашмірського руху визволення в їхньому „поході на Кашмір".

Кубинські повстанці знову звільнили трьох американців

Ґвантанамо Бей, Кубинська Республіка. — 7-го липня гелікоптер американської фльоти знову привіз трьох американських цивілістів, яких звільнили повстанці Фіделя Кастра. Таким чином досі є звільнених вже 16 осіб, але в руках повстанців ще перебуває 30 моряків і вояків морської піхоти та 4 цивільні особи, між якими є й один канадієць. Командант американської бази адмірал Роберт Б. Елліс заявив, що американський консул Парк Ф. Воллем і надалі перебуває в горах ,де переговорює про звільнення всіх американських закладників. 7-го липня гелікоптер ще раз літав до району повстанців, але вернувся без нікого.

Федеральне заборгування переступило 276 більйонів

Вашингтон. — Департамент скарбу повідомив на початку липня ц. р., що федеральне заборгування в дні 30-го червня становило 276,444,438,345.81 доляра. Ця сума є майже на 6 більйонів більша в порівнянні з тим самим часом минулого року. Та Конґрес підніс висоту федерального заборгування до 280 більйонів долярів, і державне заборгування може більшитися на 4 більйони. Але друга половина календарного року належить до тих місяців, в яких збільшується федеральне заборгування, тому що немає більших прибутків із податків. Внаслідок цього гадають, що уряд проситиме про підвищення дозволеної висоти Федеральний дефіцит в році. Федеральні дефіцити в році, що закінчився 30-го червня, виносив від двох до трьох більйонів долярів, а в році 1958-1959 недобір мав би винести коло 10 більйонів долярів.

Губернатор Гарриман закликає щепитися проти поліо

Ню Йорк. — Губернатор А. Гарриман промовляв на Конвенції Великої Льожі Ордену Елків і закликав населення щоб щепилося вакциною д-ра Солка проти недуги поліо. „Я закликаю, казав губернатор, щоб мешканці цього стейту не тільки нащепили всіх своїх дітей, але щоб і кожен із них у віці до 40-го року життя нащепився. Цього року по раз перший маємо подостатком вакцини, і тому всі ті у віці від 20-го до 40-го року життя, що досі ще не є нащеплені, повинні негайно нащепитися та тим способом допомогти зліквідувати цю жахливу недугу". Сезон поліо вже зближається, і тому треба б вже щепитися, щоб триразовим щепленням здобути певну відпорність проти поліо.

Зрезиґнував головний урядовець підкомісії, яка веде справу Адамса й Ґолдфайна

Вашинґтон. — 7-го липня мусів зрезиґнувати головний урядовець конґресової підкомісії, яка веде переслухання в справі Адамса-Ґолдфайна. Барон І. Шеклет признався, що він ходив із мікрофоном до готелю у Вашинґтоні, в якому перебуває промисловець Бернард Ґолдфайн, щоб там підслухувати розмови членів штабу Ґолдфайна, які нараджувалися перед черговими переслуханнями в Конґресі. Шеклет заперечив під присягою, що він не вкрав жадних документів, які відносяться до справи Ґолдфайна, і про які адвокати бостонського промисловця зголосили ФБІ, департаментові справедливости та поліції, що їх хтось частинно викрав. Справа дальшого переслухання Ґолдфайна представляється так. 1. Адвокат Ґолдфайна Роджер Рабб просив підкомісію, щоб відклала переслухання, бо його клієнт є хворий внаслідок останніх подій. 2. Секретарка Ґолдфайна панна Мілдред Пейперман ствердила, що хтось закрався до документів Ґолдфайна в готелі і частину їх викрав, а решту порозкидав. 3. Члени штабу Ґолдфайна зловили урядовця конґресової підкомісії Шеклетта, як він після півночі був в готелі побіч тих кімнат, де урядував штаб Ґолдфайна, і там мікрофоном підслухував розмови.

ПІД ЧАС ТРЬОХ ВІЛЬНИХ ДНІВ ЗГИНУЛИ 653 ОСОБИ

Ню Йорк. — Під час триденних вакацій у зв'язку з „Днем Незалежности" на шляхах цієї країни згинуло 370 осіб в автових катастрофах. Крім того 192 особи втопилося, а 91 особа згинула в різних нещасливих випадках. Найбільше осіб згинуло від авт в Каліфорнії (31), на другому місці йде Тексас (24), а на третьому Ню Йорк (23).

КАТАЛОГ
КНИЖОК КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками, або поштовими переказами

(2)

Ерем І.: Работяги	0.75
Шматко	0.25
Жарський Ед.: Руханка — гри — забави. Нарис програми фізичного виховання	1.00
Завадович Р.: Кобзарева гостина	0.50
Богута Багатир	1.00
Сойка-штукарка	1.00
Завзятий І.: Блудний син — 2 томи	2.00
Зайцев П.: Життя Тараса Шевченка бр. 5.00 опр.	5.50
Заклинський М.: Хмельницький як полководець	0.25
Запорожець-Девлад О.: Гарбузова містерія — гум. пов.	1.50
Збірка українських новель	3.50
Збірник літ. газети бр.3.25 опр.	4.25
Звичайна О.: Селянська санаторія	1.65
Оглянувшись назад, оповідання	1.50
Історія Русів	4.00
Качуровський І.: Шлях невідомого	1.00
Керницький І.: Перелетні птахи — веселі історії	1.50
Герой передмістя — гумор. повість	2.25
Керч О.: Альбатроси — роман	2.00
К. І.: Мала історія України	0.15
Кібзей Д-р.: Український лікар	6.00
Клен Ю.: Попіл імперій	3.65
Коваленко Л.: Рік 2245 (роман-утопія)	2.25
В часі і просторі — п'єса	2.00
Ковальська М.: Ганна, роман	0.90
Королів-Старий В.: Чмелик	3.75
Згадка про мою смерть	2.00
Коренець О.: Зшиток малого монґола	0.60
Косаренка-Косаревич В.: Московський сфінкс	6.00
Коцюбинський М.: Твори в двох томах	9.00
Крип'якевич-Дольницький: Нова історія України	3.50
Крупницький Б.: Гетьман Пилип Орлик	0.80
Куліш М.: Твори	3.50
Курдидик А.: Етюди (мініятури)	1.50
Левіцька-Холодна: Шлях велетня — розповідь про життя Тараса Шевченка	3.50
Лепкий Б.: Мазепа, повість бр. 2.50 опр.	3.00
Крутіж	0.70
Під тихий вечір	1.95
Писання, І, ІІ	5.00
Липа Ю.: Призначення України	1.50
Лотоцький А.: Княжа слава	1.00
Любомирський С.: Жорстокі світанки, роман, 2 томи	2.00
Між славою і смертю 3 т.	2.40
Під молотом війни — 4 т.	8.00
Мандрівка по головних містах земель України — гра для українського юнацтва	2.90
Маланюк Є.: Поезії бр. 2.50 опр.	3.00
Марголин А.: Державний устрій Спол. Штатів Аме-ки	1.50
Мірчук П.: Українська Повстанська Армія	3.00
В німецьких млинах смерти	2.00
Мишута Л. і Драган А.: Українці у вільному світі	2.00
Мудрик М. А.: Світанки і сумерки	1.00
Нагаєвський І. о.: Тернистим шляхом, спогади священика про Березу	1.75
Назарук О.: Роксоляна, іст. повість	2.50
Наш Львів — Ювіл. збірник під ред. Л. Лепкого	3.00
Не забули спом'янути — памяткова книжка з нагоди відкриття памятника Т. Шевченка	0.50
Неприцький-Грановський Ол.: Іскри віри	1.50
Осінні узори	1.50
Обірвані струни: антологія поезії бр. 3.00, опр.	3.50
Олесь Ол.: Чужиною — поезії	0.50
З журбою радість обнялася — поезії	1.00
Онацький Є.: У Вічному Місті, спогади	4.00
Островерха М.: Гомін з далека — нариси	1.00
Обніжками на битий шлях 1921-1926	1.50
Без докору, міркування на мист. теми	0.75
Паньківський К.: Від держави до Комітету	2.00
Парфанович С.: У лісничівці	1.50
Інші дні	0.80
Загоріла полонина	0.50
У Києві	0.75
Пасічник М.: З вишневих садів — збірка новель і опов.	1.25
Пасічник П.: Петро Гордієнко, поема	2.50
Перелісна К.: Ой, хто там	0.80
Для малят про звірят, віршики для дітей	0.60
Петлюра С.: Статті, листи і документи бр. 6.00, опр.	7.00
Підручник громадянства (Citizenship Handbook)	0.50
Прокоп М.: Україна і українська політика Москви	0.60
Повстенко О.: Катедра св. Софії у Києві	12.50
Подвезько М. Л.: Українсько-англійський словник	5.00
Англійсько-Український словник	4.00

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — УНДім, Відд. 316, повідомляє усіх членів, що Місячні збори Т-ва відбудуться в четвер, 10-го липня 1958 р., о год. 8-ій веч. На порядку нарад, крім звичайних справ, є також справа перебудови фронту Товариського Дому й інші важливі справи. Присутність усіх членів обов'язкова. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 11-го липня 1958 р., о год. 8-ій веч., в Січовій залі при 506 S. 18th St. Прохається членів платити свої вкладки точно на зборах Відділу кожного місяця. На зборах буде роздача чеків-дивіденди. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — С-во „Любов", Відд. 37, повідомляє всіх своїх членкинь, що Піврічні збори, які мали відбутися у місяці червні, з огляду на малу кількість членкинь, не відбулися. Піврічні збори відбудуться в четвер, 10-го липня 1958 р., о год. 7-ій веч. точно. Просимо всіх членкинь прийти на збори, на яких будуть звіти Управи, Контр. Комісії та звіт делеґата з 24-ої Конвенції УНСоюзу. — А. Пограничин, предс.; М. Полевчак, кас.; А. Гнатюк, фін. і рек. секр.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Т-во ім. М. Шашкевича, Відд. 94, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в суботу, 12-го липня 1958 р., о год. 7-ій веч., в залі УДКлюбу при 2376 Grayling St. Проситься всіх членів прибути на збори, буде звіт Контр. Комісії та роздача чеків-дивіденди. — А. Киба, рек. секр.

ШИКАГО, Ілл. — Звичайні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 220, відбудуться в суботу, 12-го липня 1958 р., о год. 7:30 веч. в парохіяльній залі при 50 вул. і Палайна. Проситься всіх членів і членкинь прийти на час, будуть важливі справи до вирішення. Пригадується всім довжним членам, щоб цього місяця вирівняли свої залеглості, бо хто цього не зробить, буде суспендований. Управа Відділу взиває усіх не-членів УНСоюзу, вписуватись в члени. — Г. Гарасим, секр.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
МАРІЮ ГОЛУБОВУ,
учительку зі села Перловець, Станиславівщина. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати до:
Lew ZYMAN
471 Henderson Street
Jersey City, N. J.

Маємо листа з Польщі для подружжя ОСИП і ІРИНА СЕНЕЧКО.

Просимо зголоситись в канцелярії ЗУАДК. Хто знав би адресу п-ва Сенечків, просимо її нам подати.
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa., USA

Григорій Кучма пошукує п. СЕМЕНА ПОЛІЩУКА, що мав перенестися з Балтіморе, Мд. до іншого стейту. Проситься повідомити про нову адресу на:
Hryhorij KUCZMA
1946 West Superior Street
Chicago 22, Ill.
Справа важна.

Пошукують Василя ГУДЗІЯ, який в 1920 р. виїхав з-під Ярослава до Канади, в околицю Montreal. Студенна Марія, Анна Гудзій та їхні діти Анна, Роман і Стефанія, голоситися на адресу:
Michael BOHONIK
141 Kempton Dr.
Berea, Ohio, USA
Канадійські газети прошу передрукувати.

Maria SEISS,
з дому МАКСИМЮК,
зам. 711 N. Hoyne Avenue
Chicago 22, Illinois
пошукує знайомих зі села Новоселиця Рознова і Джурова, Зах. Україна.

ТАРЗАН, ч. 4088. Справа секунд!

Горила незграбно висунув лапу, але Тарзан зігнувся, обернувся довкола своєї осі і блиснув ножем . . .

А тим часом самовдоволений Джім Кейсі нетерпеливо приглядався, чекаючи, коли тварюка вб'є єдину особу, яка може розладнати його пляни!